

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2015. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su vam potrebne dodatne informacije, pogledajte naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2015. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2015. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET BATTISTA protiv ITALIJE

(Predstavka broj 43978/09)

PRESUDA

STRASBOURG

2. decembra 2014. godine

KONAČNA

02.03.2015.

*Ova presuda je postala konačna na osnovu člana 44. stav 2. Konvencije.
Ona može biti predmet redakcijskih izmjena.*

U predmetu Battista protiv Italije,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), zasijedajući u Vijeću u sljedećem sastavu:

Işıl Karakaş, *predsjednik*,

Guido Raimondi,

András Sajó,

Nebojša Vučinić,

Helen Keller,

Egidijus Kūris,

Robert Spano, *sudije*,

i Stanley Naismith, *registrar tog odjeljenja*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost koje je održano 4. novembra 2014. godine,

donosi sljedeću presudu, koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu je pokrenut predstavkom (broj 43978/09) koju je Sudu podnio italijanski državljanin, gosp. Alessandro Battista (podnositelj predstavke) protiv Italijanske Republike na osnovu člana 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (Konvencija) 6. augusta 2009. godine.

2. Podnositelja predstavke je zastupao gosp. A. Battista, advokat iz Napulja. Italijansku Vladu (Vlada) je zastupala njena zastupnica, gđa E. Spatafora.

3. Dana 11. aprila 2011. godine, predstavka je saopćena Vladi.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj predstavke je rođen 1967. godine te živi u Napulju.

5. Za vrijeme postupka sudske rastave od svoje žene (D.L.) donesen je nalog kojim je čuvanje njihove djece (G.L. i M.T.) privremeno povjereno oboma roditeljima.

6. Dana 29. augusta 2007. godine, podnositelj predstavke je zatražio od sudije za skrbništvo izdavanje nove putne isprave u kojoj bi bilo uneseno i ime njegovog sina, G.L. Njegova bivša supruga je uložila prigovor u kojem je istakla da podnositelj predstavke ne plaća alimentaciju koju je odredio predsjednik suda za vrijeme sudske rastave.

7. Odlukom od 18. septembra 2007. godine, sudija za skrbništvo je odbio zahtjev podnositelja predstavke uz obrazloženje da bi bilo neadekvatno izdati putnu ispravu imajući u vidu imperativ zaštite prava djece da primaju alimentaciju. U tom pogledu, on je istakao da podnositelj predstavke, koji bi trebao plaćati alimentaciju u mjesečnom iznosu od 600 eura (EUR), plaća samo mali dio tog iznosa (45 do 90 EUR), te da postoji rizik da u potpunosti izbjegne svoju obavezu ako otputuje u inostranstvo.

8. Odlukom od 26. oktobra 2007. godine, sudija za skrbništvo je naložio da ime M.T. bude izbrisano iz putne isprave podnositelja predstavke.

9. Dana 31. oktobra 2007. godine, policijski komesar (*questore*) Napulja je naložio podnositelju predstavke da preda putnu ispravu u policijsku stanicu te je poništio njegovu ličnu kartu koja je važila za inostranstvo.

10. Podnositelj predstavke je uložio žalbu sudu u Napulju protiv odluke sudije za skrbništvo. On je naveo:

- da su djeca, prema mjerama koje je naložio predsjednik suda za vrijeme sudske rastave, trebala provoditi s njim ljetni raspust od 10. do 26. augusta; da je zbog tog razloga planirao da ih povede na Siciliju avionom; međutim, to je iziskivalo da imena njegovo dvoje djece budu unesena u njegovu putnu ispravu;

- da on i njegova djeca nisu mogli otići na odmor zbog prigovora njegove bivše supruge i rješenja sudije za skrbništvo;

- da su imena djece unesena u putnu ispravu majke;

- da je odbijanje zahtjeva predstavljalo sankciju koja nije propisana zakonom.

11. Dana 7. februara 2008. godine, podnositelj predstavke je podnio zahtjev sudiji za skrbništvo u Napulju u kojem je zahtijevao izdavanje nove putne isprave uz obrazloženje da je njegova bivša supruga zadržala njegovu ličnu kartu i putnu ispravu u porodičnom domu.

12. Odlukom od 29. februara 2008. godine, sudija za skrbništvo u Napulju je odbio zahtjev podnositelja predstavke uz obrazloženje da on nije platio dugovane iznose alimentacije za djecu te da postoji bojazan da će napustiti zemlju samo da bi u potpunosti izbjegao plaćanje svoje obaveze.

Podnositelj predstavke je uložio žalbu protiv te odluke sudu u Napulju žaleći se na povredu prava na slobodu kretanja.

13. Odlukom od 5. februara 2009. godine, sud u Napulju je spojio žalbe te ih odbio. Sud je prije svega istakao da je pravni osnov odluke koju je donio sudija za skrbništvo Zakon broj 1185 od 21. novembra 1967. godine, koji je izmijenjen Zakonom o putnim ispravama iz 2003. godine (Zakon broj 3).

14. Sud je smatrao da je sudija za skrbništvo nadležan da odlučuje o zahtjevu za putnu ispravu te upisivanju imena njegovog sina u putnoj ispravi. U vezi s meritumom žalbe, sud je istakao da podnositelj predstavke nije ispunio svoju obavezu plaćanja alimentacije te da je ta okolnost jedan

od pravnih osnova za odbijanje izdavanja putne isprave, u interesu djece, u skladu sa članom 12. Zakona o putnim ispravama.

15. Dana 4. novembra 2008. godine, osobi D.L. je naloženo da plati novčanu kaznu u iznosu od 100 EUR zbog toga što nije dovela djecu da se vide s podnosiocem predstavke.

16. Odlukom od 8. aprila 2009. godine, sudija za skrbništvo je izdao putnu ispravu osobi D.L., na njen zahtjev, u koju su unesena imena dvoje djece.

17. Dana 21. augusta 2012. godine, podnositelj predstavke je zatražio od sudije za skrbništvo u Napulju da izda pojedinačne putne isprave njegovoj djeci u skladu s Uredbom sa zakonskom snagom broj 135 iz 2009. godine.

18. D.L. je uložila prigovor u kojem je istakla da djeci ne trebaju te putne isprave; da podnositelj predstavke ne plaća alimentaciju od 2007; te da je čak krivični postupak u vezi s tim u toku.

19. Odlukom od 3. oktobra 2012, godine, sudija za skrbništvo je odbio zahtjev podnosioca predstavke. On je istakao da je postupak sudske rastave podnosioca predstavke i D.L. još uvijek u toku i da je, u svjetlu pitanja koje je iznijela D.L, sa kojom djeca žive, adekvatno da se obustavi izdavanje putne isprave djeci. Podnositelj predstavke se nije žalio na tu odluku.

II. RELEVANTNO DOMAĆE I MEĐUNARODNO PRAVO

20. Zakon broj 1185 od 21. novembra 1967. godine, koji je izmijenjen Zakonom o putnim ispravama iz 2003. godine (Zakon broj 3), propisuje:

Član 3.

“Putna isprava se ne može izdati:

(a) djeci koja podliježu roditeljskom pravu ako roditelji nisu dali saglasnost ili, ako ne podliježu roditeljskom pravu, ako sudija za skrbništvo nije dao saglasnost;

(b) roditeljima maloljetne djece ako sudija za skrbništvo nije dao ovlaštenje. Takvo ovlaštenje nije potrebno ako je drugi roditelj dao saglasnost ili ako jedan od roditelja ima isključivo skrbništvo (...).

Član 12.

Putna isprava se može oduzeti osobi koja je u inostranstvu i ne može dokazati da plaća alimentaciju koja je naložena sudskom odlukom u korist njene maloljetne djece (...).”

21. Postoje dva izuzetka u praksi koji omogućavaju da se putna isprava ipak izda: ako je predmetna osoba dokazala da joj je potrebna medicinska skrb u inostranstvu i ako mora otputovati u inostranstvo iz profesionalnih razloga.

22. Uredbom sa zakonskom snagom broj 135 iz 2009. godine je uvedena obaveza da maloljetna djeca imaju pojedinačne putne isprave. Dakle, od 25.

novembra 2009. godine, nije više moguće unijeti imena maloljetne djece u putne isprave njihovih roditelja. Upisi koji su izvršeni prije tog datuma ostaju validni u skladu s modalitetima legislacije koja je tada bila na snazi. Validnost putne isprave maloljetne djece varira u ovisnosti o dobi djeteta: tri godine za djecu mlađu od tri godine i pet godina za djecu od tri do osamnaest godina.

23. Regulativom (EC) broj 4/2009 od 18. decembra 2008. godine, koja se odnosi na nadležnost, primjenjivi zakon, priznavanje i provođenje odluka u domenu plaćanja alimentacije, je predloženo niz mjera s ciljem olakšanja plaćanja potraživanja alimentacije u prekograničnim situacijama.

24. Haškom konvencijom o međunarodnom ostvarivanju prava na izdržavanje djeteta i drugim oblicima izdržavanja, od 23. novembra 2007. godine, je uspostavljen sistem administrativne saradnje između vlasti država ugovornica i sistem za priznavanje i provođenje odluka i sporazuma o izdržavanju.

25. Njujoršku konvenciju o ostvarivanju prava na izdržavanje u inostranstvu je usvojila i otvorila za potpisivanje Konferencija Ujedinjenih nacija o obavezama u vezi s izdržavanjem 20. juna 1956. godine, koja je sazvana u skladu s Rezolucijom 572 (XIX) Ekonomskog i socijalnog vijeća Ujedinjenih nacija, koja je usvojena 17. maja 1955. godine.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 2. PROTOKOLA BROJ 4 UZ KONVENCIJU

26. Podnositelj predstavke se žalio na miješanje u njegov privatni život i slobodu kretanja. On je naročito istakao da ne postoji nikakva norma koja zabranjuje roditeljima koji ne plaćaju alimentaciju da posjeduju putnu ispravu i da unesu imena svoje djece u njega.

On se pozvao na član 2. Protokola broj 4 uz Konvenciju, koji propisuje:

“1. Svako ko se zakonito nalazi na teritoriji jedne države ima, na toj teritoriji, pravo na slobodu kretanja i slobodu izbora boravišta.

2. Svako je slobodan da napusti bilo koju zemlju, uključujući i vlastitu.

3. Nikakva ograničenja ne mogu se postaviti u odnosu na ostvarivanje ovih prava osim onih koja su u skladu sa zakonom i koja su nužna u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, radi očuvanja javnog poretka, za sprječavanje kriminala, za zaštitu morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

4. Prava iz stava 1. mogu se također, u posebnim oblastima, ograničiti u skladu sa zakonom i opravdati javnim interesom u demokratskom društvu.”

27. Vlada je osporila argumente podnositelja predstavke.

A. Prihvatljivost

28. Sud ističe da taj žalbeni navod nije očigledno neosnovan u smislu člana 35. stav 3(a) Konvencije. On dalje ističe da on nije neprihvatljiv ni po nekom drugom osnovu. Prema tome, on se mora proglasiti prihvatljivim.

B. Meritum

1. *Argumenti stranaka u postupku*

29. Podnositelj predstavke je istakao da ne postoji pravni osnov da vlasti odbiju da mu izdaju putnu ispravu. Naime, on je istakao da nikada nije bio osuđen za povredu obaveza pomaganja porodici (*violazione degli obblighi di assistenza familiare*), što je krivično djelo kažnjivo na osnovu člana 570. Krivičnog zakona, te da ga nijedan sud nije osudio za neplaćanje alimentacije. Osim toga, on je istakao da nije kažnjavan prema podacima iz kaznene evidencije.

30. Vlada je istakla da član 16. Ustava propisuje da sloboda građanina da napusti teritoriju Republike podliježe poštivanju obaveza propisanih zakonom.

31. Ona je dalje istakla da je miješanje u pravo podnositelja predstavke izričito predviđeno zakonom, tj. članom 3(a) i (b) Zakona broj 1185 iz 1967. godine, te je objasnila da je njegova svrha da zaštiti djecu: njegova svrha je da osigura da podnositelj predstavke plaća alimentaciju i da spriječi da se poćini krivično djelo. Prema mišljenju Vlade, to miješanje zadovoljava kriterij “neophodnosti u demokratskom društvu”, naročito u svjetlu sudske prakse Suda u vezi s neplaćenim dugovima.

32. U tom pogledu, Vlada je istakla da je sud u Napulju odlučio da prosljedi svoju odluku od 22. oktobra 2008. godine javnom tužitelju da bi ustanovio da li bi se mogla pokrenuti sudska istraga zbog povreda obaveza pomaganja porodici, što je krivično djelo kažnjivo prema članu 570. Krivičnog zakona.

33. Vlada je naznačila da je Ustavni sud istakao u svojoj presudi broj 464 iz 1997. godine da je suština relevantnog člana Zakona broj 1185 iz 1967. godine da “osigura da roditelj ispunjava svoje obaveze prema svojoj djeci”.

Ona je dodala da je prema sudskoj praksi Kasacionog suda, odluka sudije za skrbništvo u tom domenu mjera “vanparničnog postupka”, tj. ona nije namijenjena za konačno rješavanje spora između subjektivnih prava roditelja.

34. Vlada se pozvala na sudsku praksu Suda o ograničenjima slobode kretanja u situacijama krivičnih postupaka u toku, bankrota ili povreda obaveza u vezi s vojnom službom.

2. Ocjena Suda

35. Sud prije svega ističe da ovaj predmet pokreće novo pitanje budući da do sada nije imao priliku da razmatra mjere kojima se ograničava sloboda napuštanja zemlje zbog postojanja posebno značajnih dugova prema trećim licima, kao što je plaćanje alimentacije.

36. U prethodnim slučajevima koji su ispitani na osnovu člana 2. Protokola broj 4, Sud ili bivša Evropska komisija za ljudska prava su razmatrali takve zabrane u vezi sa, na primjer:

- krivičnim postupkom koji je u toku (vidi, *Schmidt protiv Austrije*, broj 10670/83, odluka Komisije od 9. jula 1985, *Decisions and Reports* (DR) 44, str. 195; *Baumann protiv Francuske*, broj 33592/96, ECHR 2001-V; *Földes i Földesné Hajlik protiv Mađarske*, broj 41463/02, ECHR 2006-XII; *Sissanis protiv Rumunije*, broj 23468/02, od 25. januara 2007; *Bessenyei protiv Mađarske*, broj 37509/06, od 21. oktobra 2008; *A.E. protiv Poljske*, broj 14480/04, od 31. marta 2009; *Iordan Iordanov i ostali protiv Bugarske*, broj 23530/02, od 2. jula 2009; *Makedonski protiv Bugarske*, broj 36036/04, od 20. januara 2011; *Pfeifer protiv Bugarske*, broj 24733/04, od 17. februara 2011; *Prescher protiv Bugarske*, broj 6767/04, od 7. juna 2011; i *Miażdżyk protiv Poljske*, broj 23592/07, od 24. januara 2012);

- izvršenjem krivičnih sankcija (vidi, *M. protiv Njemačke*, broj 10307/83, odluka Komisije od 6. marta 1984, DR 37, str. 113);

- krivičnom osudom podnositelja predstavke dok nije bio rehabilitiran (vidi, *Nalbantski protiv Bugarske*, broj 30943/04, od 10. februara 2011);

- stačajnim postupkom koji je u toku (vidi, *Luordo protiv Italije*, broj 32190/96, ECHR 2003-IX);

- odbijanjem plaćanja carinske kazne (vidi, *Napijalo protiv Hrvatske*, broj 66485/01, od 13. novembra 2003);

- neplaćanjem poreza (vidi, *Riener protiv Bugarske*, broj 46343/99, od 23. maja 2006);

- neplaćanjem dugova privatnim povjeriocima koji su ustanovljeni sudskom odlukom (vidi, *Ignatov protiv Bugarske*, broj 50/02, od 2. jula 2009; *Gochev protiv Bugarske*, broj 34383/03, od 26. novembra 2009; i *Khlyustov protiv Rusije*, broj 28975/05, od 11. jula 2013);

- saznanjem o “državnoj tajni” (vidi, *Bartik protiv Rusije*, broj 55565/00, ECHR 2006-XV);

- nepovinoivanjem vojnim obavezama (vidi, *Peltonen protiv Finske*, broj 19583/92, odluka Komisija od 20. februara 1995, DR 80-A, str. 38, i *Marangos protiv Kipra*, broj 31106/96, odluka Komisije od 20. maja 1997, neobjavljena);

- mentalnim oboljenjem predmetne osobe, povezanim s izostankom mehanizma adekvatne zaštite u zemlji odredišta (vidi, *Nordblad protiv Švedske*, broj 19076/91, odluka Komisije od 13. oktobra 1993, neobjavljena);

– sudskim nalogima kojima se zabranjuje odvođenje maloljetne djece u stranu zemlju (vidi, *Roldan Teixeira i ostali protiv Italije* (odluka), broj 40655/98, od 26. oktobra 2000, i *Diamante i Pelliccioni protiv San Marina*, broj 32250/08, od 27. septembra 2011);

– zabranom naloženom jednom Bugarinu da napusti teritoriju Bugarske dvije godine zbog povreda zakona o imigraciji Sjedinjenih Država (vidi, *Stamose protiv Bugarske*, broj 29713/05, ECHR 2012).

Sud smatra da uprkos razlikama između tih predmeta i ovog predmeta, principi koji su izraženi u njima su primjenjivi i na ovaj predmet.

37. Član 2. stav 2. Protokola broj 4 garantira svakoj osobi pravo da napusti bilo koju zemlju te da ode u bilo koju drugu zemlju po svom izboru u koju može biti primljena. Odbijanje domaćih sudova da izdaju putnu ispravu podnosiocu predstavlja odluku da se poništi njegova lična karta za putovanje u inostranstvo predstavlja miješanje u to pravo (vidi, odluka u predmetu *Peltonen*, citirana gore, str. 43, te navedene presude u predmetima *Baumann*, st. 62-63; *Napijalo*, st. 69-73; i *Nalbantski*, stav 61). Prema tome, potrebno je odlučiti da li je miješanje bilo “u skladu sa zakonom”, da li je slijedilo jedan ili više legitimnih ciljeva iz člana 2. stav 3. Protokola broj 4 i da li je bilo “neophodno u demokratskom društvu” u svrhu postizanja takvog cilja.

38. U vezi sa zakonitošću mjere, Sud podsjeća na svoju konstantnu sudsku praksu, prema kojoj izraz “u skladu sa zakonom” ne samo da iziskuje da osporena mjera treba biti zasnovana na domaćem pravu nego se odnosi i na kvalitet zakona, iziskujući da on mora biti pristupačan dotičnoj osobi i predvidiv u pogledu dejstava (vidi, *Rotaru protiv Rumunije* [VV], broj 28341/95, stav 52, ECHR 2000-V). Da bi zakon zadovoljio kriterij predvidivosti, on mora izražavati s dovoljno preciznosti uvjete pod kojima se može primijeniti neka mjera, da bi se omogućilo predmetnim osobama – ako je potrebno, uz odgovarajući savjet – da prilagode svoje postupke.

39. Kao što je Vlada naglasila, miješanje je zasnovano na članu 12. Zakona o putnim ispravama iz 1967. godine (Zakon broj 1185 od 21. novembra 1967. godine), koji je izmijenjen Zakonom broj 3 iz 2003. godine, u vezi sa činjenicom da podnositelj predstave nije plaćao alimentaciju koju je trebao plaćati svojoj djeci. Prema tome, jasno je da je miješanje imalo pravni osnov u domaćem pravu. U tom pogledu, Sud također ističe da je Ustavni sud, u svojoj presudi broj 464 iz 1997. godine, istakao da je suština relevantnog člana Zakona broj 1185 iz 1967. godine da “osigura da roditelj ispunjava svoje obaveze prema svojoj djeci”.

40. Sud također smatra da je cilj nametanja osporene mjere osiguranje interesa djece podnosioca predstave te da ona, u principu, slijedi legitiman cilj, tj. zaštitu prava drugih – u ovom predmetu, pravo djece da primaju alimentaciju.

41. U vezi s proporcionalnošću ograničenja koje je nametnuto zbog neizmirenih dugova, Sud ponavlja da je takva mjera opravdana samo dok

ona slijedi cilj osiguranja naplate predmetnih dugova (vidi, *Napijalo*, citirana gore, st. 78. do 82). Dalje, čak i ako je bila opravdana na početku, mjera ograničenja slobode kretanja neke osobe može postati disproportionalna te kršiti prava te osobe ako se automatski produžava na dugi vremeni period (vidi, *Luordo*, citirana gore, stav 96, *Földes i Földesné Hajlik*, citirana gore, stav 35).

42. U svakom slučaju, domaće vlasti imaju obavezu da osiguraju da povreda prava neke osobe da napusti svoju zemlju bude, na početku i cijelo vrijeme dok ona traje, opravdana i proporcionalna u pogledu okolnosti. Domaće vlasti ne mogu produžavati mjere ograničenja slobode kretanja neke osobe na duge periode, a da ne preispituju redovno njihovu opravdanost (vidi, *Riener*, citirana gore, stav 124, i *Földes i Földesné Hajlik*, citirana gore, stav 35). Takvu kontrolu moraju normalno osigurati, barem na zadnjoj instanci, sudovi budući da oni pružaju najbolje garancije neovisnosti, nepristrasnosti i zakonitosti postupaka (vidi, *Sissanis protiv Rumunije*, broj 23468/02, stav 70, od 25. januara 2007). Opseg sudskog preispitivanja mora omogućiti sudu da uzme u obzir sve faktore, uključujući one koji se odnose na proporcionalnost restriktivne mjere (vidi, *mutatis mutandis*, *Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije*, od 23. juna 1981, stav 60, Serija A broj 43).

43. Imajući u vidu okolnosti u ovom predmetu, Sud ističe da od 2008. godine podnositelj predstavke nema ni putnu ispravu ni ličnu kartu koja važi da bi otputovao u inostranstvo. On ističe da mu je odbijeno izdavanje putne isprave zbog neplaćanja alimentacije. Domaći sudovi (vidi, st. 11-12 gore) su istakli da podnositelj predstavke nije plaćao alimentaciju svojoj djeci te da postoji rizik da je neće više plaćati ako otputuje u inostranstvo.

44. Kao što proizilazi iz dokumenata u spisu, a naročito relevantnih domaćih odluka, domaći sudovi nisu smatrali da je potrebno da ispituju ličnu situaciju podnositelja predstavke, a ni njegove mogućnosti da plati dugovane iznose, te su primijenili automatski osporenu mjeru. Čini se da nije bilo pokušaja da se uspostavi ravnoteža između predmetnih prava. Jedini faktor koji je uzet u obzir su imovinski interesi korisnika alimentacije.

45. Nadalje, Sud ističe da je pitanje naplate potraživanja po osnovu alimentacije predmet saradnje u građanskim stvarima na evropskom i međunarodnom nivou. On ističe da postoje metode pomoću kojih se naplaćuju dugovi van državnih granica, naročito Regulatorna Vijeća (EC) broj 4/2009 od 18. decembra 2008. godine o nadležnosti, primjenjivom zakonu, priznavanju i provođenju odluka, i saradnji o pitanjima koja se odnose na obaveze na osnovu alimentacije, Haška konvencija o međunarodnom ostvarivanju prava na izdržavanje djeteta i drugim oblicima izdržavanja, od 23. novembra 2007. godine, i Njujorška konvencija o ostvarivanju prava na izdržavanje u inostranstvu. Vlasti nisu uzele u obzir te instrumente kada su primijenile osporenu mjeru. One su samo istakle da bi

podnositelj predstavke mogao otputovati u inostranstvo uz pomoć svoje putne isprave i tako uspjeti izbjeći plaćanje svoje obaveze.

46. Sud dalje ističe da ograničenje nametnuto podnositelju predstavke u ovom predmetu ne osigurava plaćanje dugovanih iznosa po osnovu alimentacije.

47. Prema tome, Sud smatra da su podnositelju predstavke nametnute mjere automatske priode, bez ograničenja u pogledu njihovog opsega ili trajanja (vidi, *Riener*, citirana gore, stav 127). Osim toga, domaći sudovi nisu preispitali od 2008. godine opravdanost i proporcionalnost mjere u vezi s okolnostima predmeta.

48. U svjetlu navedenog, Sud ne smatra da se automatsko nametanje takve mjere na neodređeni period bez uzimanja u obzir okolnosti predmetne osobe može okvalificirati neophodnim u demokratskom društvu.

49. Prema tome, član 2. Protokola broj 4 je prekršen.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 8. KONVENCIJE

50. Podnositelj predstavke je naveo da je odbijanje izdavanja putne isprave dovelo do miješanja u njegovo pravo na poštivanje privatnog života zagarantiranog članom 8. Konvencije, koji glasi:

“1. Svako ima pravo na poštivanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske.

2. Javna vlast se ne miješa u vršenje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih.”

51. Sud ističe da je taj žalbeni navod, onako kako ga je predočio podnositelj predstavke, usko povezan sa žalbenim navodom na osnovu člana 2. Protokola broj 4, koji je ispitan gore, te se, prema tome, mora proglasiti prihvatljivim.

52. Imajući u vidu zaključke na osnovu člana 2. Protokola broj 4 (vidi, st. 48. i 49. gore), Sud ne smatra da je potrebno da ga ispituje odvojeno.

III. OSTALE NAVODNE POVREDE

53. Podnositelj predstavke je naveo da se majci njegove djece daje prednost i da je ona, za razliku od njega, unijela imena djece u svoju putnu ispravu, što je činjenica koja je, prema njemu, u suprotnosti sa članom 5. Protokola broj 7 uz Konvenciju.

54. Sud ističe na početku da podnositelj predstavke nije argumentirao taj žalbeni navod. U onoj mjeri u kojoj to pokreće odvojeno pitanje od onog koje je ispitan gore te u onoj mjeri u kojoj Sud ima nadležnost da ispita

žalbene navode, Sud nije ustanovio bilo kakvu povredu prava i sloboda zagarantiranih Konvencijom. Prema tome, on proglašava taj žalbeni navod neprihvatljivim.

IV. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

55. Član 41. Konvencije propisuje:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo dijelomičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci.”

A. Šteta

56. Podnositelj predstavke je tražio isplatu 30.000 EUR po osnovu nematerijalne štete koju je navodno pretrpio, u svoje ime i u ime svoje djece, zbog nemogućnosti da otputuje u inostranstvo.

57. Vlada je osporila tu tvrdnju. Ona je smatrala da je traženi iznos, u svakom slučaju, prekomjerman te da ne odgovara kriterijima koje koristi Sud.

58. Sud smatra da je odgovarajuće da se podnositelju predstavke dodijeli 5.000 EUR po osnovu nematerijalne štete.

B. Troškovi postupka i ostali troškovi

59. Podnositelj predstavke je također tražio isplatu 20.000 EUR po osnovu troškova postupka i drugih troškova koji su proizašli iz postupka pred domaćim sudovima i Sudom, ali nije predočio nikakve dokumente u prilog svom zahtjevu.

60. Vlada smatra da je taj iznos prekomjerman, te je istakla da podnositelj predstavke nije dokazao da su navodni troškovi postupka i ostali troškovi bili neophodni i razumni.

61. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj predstavke ima pravo na naknadu troškova postupka i ostalih troškova ako se dokaže da su oni bili stvarni i potrebni, i razumni u pogledu iznosa. U ovom predmetu, imajući u vidu da podnositelj predstavke nije predočio nikakve dokumente u prilog svom zahtjevu, Sud odlučuje da mu ne dodijeli nikakav iznos po ovom osnovu.

C. Zatezna kamata

62. Sud smatra odgovarajućim da se zatezna kamata računa na bazi najniže kreditne stope Evropske centralne banke uvećane za tri procentna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD,

1. *Proglašava*, jednoglasno, predstavku prihvatljivom u pogledu žalbenih navoda na osnovu člana 2. Protokola broj 4 uz Konvenciju i člana 8. Konvencije;
2. *Proglašava*, većinom glasova, ostatak predstavke neprihvatljivim;
3. *Odlučuje*, jednoglasno, da je član 2. Protokola broj 4 uz Konvenciju prekršen;
4. *Odlučuje*, jednoglasno, da nije potrebno ispitivati žalbeni navod na osnovu člana 8. Konvencije;
5. *Odlučuje*, jednoglasno,
 - (a) da je tužena država dužna da plati podnosiocu predstavke, u roku od tri mjeseca od dana kada presuda postane konačna u skladu sa članom 44. stav 2. Konvencije, 5000 EUR (pet hiljada eura), plus bilo koji iznos koji bi se mogao zaračunati na osnovu poreza, po osnovu nematerijalne štete;
 - (b) da će se od dana isteka navedenog roka od tri mjeseca do isplate plaćati jednostavna kamata na navedeni iznos po stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke za vrijeme tog perioda, uvećanoj za tri procentna boda;
6. *Odbija*, sa šest glasova naspram jednog glasa, ostatak zahtjeva podnosioca predstavke za pravično zadovoljenje.

Sačinjena na francuskom i saopćena u pismenoj formi 2. decembra 2014. godine u skladu s pravilom 77. st. 2. i 3. Pravila Suda.

Abel Campos
Zamjenik registrara

Işıl Karakaş
Predsjednik

U skladu sa članom 45. stav 2. Konvencije i pravilom 74. stav 2. Pravila Suda, izjava o neslaganju sudije Kūrisa se nalazi u prilogu ove presude.

A.I.K.
A.C.

Izdvojena mišljenja nisu prevedena, ali ih sadrži presuda na engleskom i/ili francuskom jeziku, kao službenim jezicima, te se mogu pročitati u bazi podataka o sudskoj praksi Suda HUDOC.

© **Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2015**

Službeni jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. On može biti preuzet sa baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, HUDOC, (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud proslijedio. On može biti reproduciran u nekomercijalne svrhe pod uvjetom da puni naziv predmeta bude citiran, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i pozivanjem na Fond povjerenja za ljudska prava. Poziva se bilo koja osoba koja želi da se služi ovim prevodom, u potpunosti ili djelomično, u komercijalne svrhe da kontaktira publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2015**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2015**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de donnée à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.